

Bærekraftsrapport

Energi

Vi ser en klar tendens over år om at bevissthet omkring valg av løsninger ved utskifting og renovering er avgjørende for å redusere energibruk og klimautslipp fra Coop Nord sine eiendommer. Coop Nord sitt samlede strømforbruk var i 2022 redusert ytterligere, fra 31.2 GWh i 2021 til 30.1 GWh i 2022. Reduksjon av 1 GWh strøm tilsvarer omtrent strømforbruket i 40 eneboliger. I løpet av de siste fem årene har Coop Nord redusert strømforbruket tilsvarende forbruket i 200 eneboliger.

Ett konkret eksempel er renovering og utvidelse av Extra Svolvær, som reåpnet i november 2022. Der så vi en umiddelbar reduksjon i strømforbruket med 66 %, fra 123 361 KWh i desember 2021 til 40 467 KWh i desember 2022. En like stor reduksjon vil ikke oppnås over året som helhet, da flere forhold, blant annet ute-temperaturen naturlig nok vil spille inn.

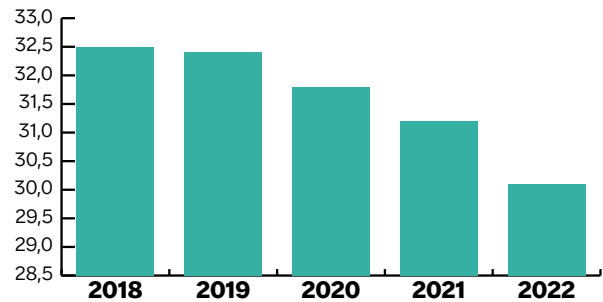
I tillegg til reduksjon i strømforbruket har vi i 2022 oppnådd en besparelse ved kjøp av fjernvarme på 26 % på Sjøkanten senter i Harstad. Dette er oppnådd som følge av bevisst styring av fjernvarme og økt gjenvinning av overskuddsvarme fra ventilasjon.

Vi reduserer altså energibruken til tross for at vi øker kjøle- og frysekapasiteten i våre butikker og samtidig som vi utvider vårt butikkareal.

Noen eksempler på energitiltak:

- Etterisolering, bl.a. 200 kvm tak over legesenteret, samt fjerning av uisolerte overlyskupler over Obs Tromsø på Jekta.

- Skifte til LED-belysning helt eller delvis på en rekke eiendommer, samt justering av driftstider på både innvendig og utvendig belysning.
- Utskifting av eldre energikrevende kuldeanlegg til moderne energieffektive anlegg med dører på alle disk.
- Utskifting og bedre styring på andre tekniske anlegg.

■ Samlet energiforbruk (GWh)

Bærekraftssamarbeid

Bærekraftssamarbeidet «The Walk» i Tromsø har vært svært nyttig for å bli bevisst hvordan andre bedrifter arbeider med bærekraft.

Coop Nord er en del av bærekraftsnettverket «The Walk». TUIL Fotball og BDO har satt sammen et program med fire hovedsamlinger over ett år, der 18 ulike bedrifter deltar med et felles ønske om å løfte bærekraft høyt opp på agendaen, og prioritere et viktig tema.

Bilde fra første samling i nettverket. Coop Nord deltar med tre ansatte fra butikkdrift, eiendomsavd. og medlems- og markedsavd.

Too Good To Go

I 2022 tok Coop Nords butikker i bruk Too Good To Go, som enda et bidrag i kampen mot matsvinn. Butikkene setter sammen forundringsposer med matvarer som er i ferd med å gå ut på dato, og selger disse for 39 kr i Too Good To Go-appen.

Vi har knyttet kontakt med bedrifter i nettverket som vi har arbeidet videre med for å løse konkrete problemstillinger, slik som styring av tekniske anlegg. Vi har hatt besøk av en av bedriftene i nettverket hvor temaet var energieffektive løsninger i bygg.

Neste steg i nettverket er å jobbe frem mål og rapporteringsrutiner slik at vi kan jobbe enda mer systematisk for å nå våre bærekraftsmål.

Gjenbruk av utstyr

Gjenbruk reduserer avfallsmengden og bidrar til at vi reduserer kostnader til nyanskaffelser. Også i løpet av 2022 har vi gjenbrukt bygningsdeler og tekniske komponenter som på grunn av endringer blir overflødig et sted. Deretter monteres de et annet sted slik at restlevetiden blir utnyttet. Vi har gjenbrukt ventilasjonskanaler, pantemaskiner, plug-in kjøle- og frysedisker og annet utstyr til kjøleanlegg, dører og hurtigporter, lysmaster med og uten armatur, sanitærutstyr, varmluftsporter m.m.

Universell utforming og tilgjengelighet

Vi jobber også med tilgjengelighet og bedre universell utforming for våre eiendommer. På Extra Nordkjosbotn har vi nå fått på plass en oppvarmet rampe som gir bedre tilrettelegging for kunder i rullestol og gir en trygg og isfri inngang for alle kunder til apoteket og gatekjøkkenet.

På Jekta Storsenter er det er montert sykkelparkering og oppvarmet fortau utenfor inngangen ved Nordic Spa og Nille. Dette gjør det trygt å ferdes for fotgjengere vinterstid og bedre tilrettelagt for de som ønsker å

sykle til og fra Jekta. Det er også lagt nye fliser med ledelinjer og ledefelt med taktil merking for svaksynte fra kjellerplan og opp til legesenteret i plan 3.

Brukt emballasje og avfall

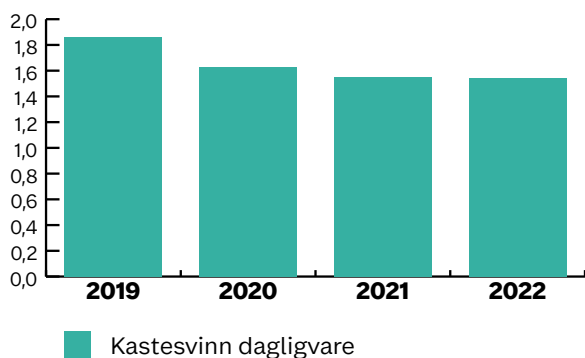
Mer effektiv renovasjon er viktig både med hensyn til klima- og miljøbelastning og kostnader. Coop Nord jobber kontinuerlig med kildesortering og gjenvinning av avfall, og streber etter å øke sorteringsgraden gjennom holdningsskapende arbeid, informasjon i butikkene, oppdaterte sorteringsguider og ved å stille tydelige krav til våre leverandører og samarbeidspartnere. Vi har satt ut miljøstasjoner i våre butikker for innlevering av EI-avfall og mange av våre butikker har containere for brukte klær. I tillegg er det mulig å hente kildesorteringsposer til avfall i mange av våre butikker i Tromsø, Karlsøy, Kåfjord og Lyngen.

Fra 2021 til 2022 har kildesorteringsgraden gått ned fra fra 61 % til 59,5 %. Ser vi bort fra Senja Avfall har sorteringsgraden økt fra 69,02 % til 69,33 %. Coop Nord har oppnådd følgende resultater:

Fraksjon(tonn/%)	2022	%	2021	%	2020	%	2019	%	2018	%
Papp	207	10,2 %	259	10,1 %	263	9,7 %	275	10,5 %	207	8,1 %
Plast	15	0,7 %	19	0,7 %	10	0,4 %	10	0,4 %	6	0,2 %
Våtorganisk(matavfall)*	632	31,2 %	785	30,7 %	860	31,9 %	821	31,3 %	858	33,5 %
EE-avfall	104	5,1 %	99	3,9 %	103	3,8 %	108	4,1 %	35	1,4 %
Trevirke	105	5,2 %	138	5,4 %	171	6,3 %	157	6,0 %	134	5,2 %
Usortert avfall	837	41,3 %	1044	40,8 %	1133	42,0 %	966	36,9 %	979	38,2 %
Øvrige fraksjoner	125	6,2 %	214	8,4 %	160	5,9 %	283	10,8 %	346	13,5 %
Totalt	2025	100,0 %	2558	100,0 %	2700	100,0 %	2620	100,0 %	2565	100,0 %
Kildesorteringsgrad alle leverandører		59,50 %		61,00 %		59,00 %		59,30 %		59,80 %
Kildesorteringsgrad ekskl. Senja Avfall		69,33 %		69,02 %		65,60 %		66,60 %		67,10 %

Kastesvinn

Kastesvinn er alt butikkene kaster av emballerte og uemballerte varer. Totalt sett har registrert kastesvinn i Coop Nords dagligvarebutikker gått ned fra 1,55 i 2021 til 1,54 i 2022.

Matsvinn

Coop har signert bransjeavtalen for redusert matsvinn. Målsettingen er å redusere mengden mat som blir kastet med 30 % innen 2025.

Tallene i tabellen nedenfor viser registrert kastesvinn per vareområde. Det er ikke alt som blir matavfall. Noe er blitt reddet gjennom tiltak som for eksempel at de har blitt hentet av matsentraler eller har blitt brukt til dyrefor.

Coop Nord har en nullvisjon for kasting av mat, og jobber kontinuerlig med å minske mengden mat som blir kastet.

- Vi samarbeider med veldedige organisasjoner som henter mat fra våre butikker som ikke er salgbar, men fortsatt spiselig. Bare Tromsø Matsentral hentet 12 639 kg mat i våre butikker i 2022.
- Varer som nærmer seg utløpsdato prises ned med 40 %. Totalt solgte vi varer for over 41 millioner kroner

som ble priset ned på grunn av dato. Det er 1.355.572 varer som ellers ville blitt kastet.

- 29 703 poser, eller 44 tonn, med mat ble reddet gjennom samarbeidet med Too Good To Go. Dette har spart miljøet for 74 tonn CO2e.
- Frukt og grønnsaker som ikke er av god nok kvalitet til å selges til full pris, men samtidig for gode til å kastes, selges til 10 kr per kg. Det kan være varer som er for modne, har skjønnehetsflekker eller brekkasje på emballasje. Fra mars 2022 ble det mulig å kjøpe disse varene i alle Coop Nord sine butikker. Totalt har vi reddet 127 055 kg (127 tonn!) godt modnet frukt og grønt fra å gå i søpla.
- Noe frukt, grønnsaker, brød og annet går til dyrefôr.
- Avtale med Bakehuset Nord-Norge der de overvåker salg av bakevarer på timenivå sørger for at vi treffer bedre på bestillingene og kaster mindre brødvarer.

Handlenett og plastposer

Coop har en vedtatt emballasjestrategi og oppnår stadig bedre resultater i arbeidet med emballasje og redusert plastforbruk. Bruk av handlenett med gjenbruksbonus er et populært og virkningsfullt tiltak for å redusere plastposeforbruket.

Coop Nord har solgt 6 805 224 plastbæreposer i 2022, en nedgang på hele 15,02 % siden 2021. For hver eneste plastpose vi selger går nå 1 krone til tiltak som reduserer plastforsøpling, øker gjenvinning, og reduserer forbruket av plast. Så langt har handelens plastposekroner støttet 500 miljøprosjekter.

Det ble solgt 30 184 gjenbruksnett i 2021, og totalt er det solgt 96 000 gjenbruksposer i Coop Nords butikker siden de ble lansert i 2018. I 2022 ble de skannet 411 600 ganger, som utløste en gjenbruksbonus på 489 351 kroner til medlemmene.

	2019	2020	2021	2022	Endring 2021-2022	Endring 2019-2022
Matsvinn totalt i Tonn	1 003	1 002	972	912	-6,2 %	-9,1%
Frukt & Grønt	552	588	583	554	-4,9 %	0,4%
Brød/brødvarer*	33	24	23	22	-4,6 %	-33,1%
Kjøtt/Delikatesse	134	123	132	111	-15,6%	-17,1%
Meieri+Ost	142	126	105	81	-22,7%	-43,0%
VO Fisk	22	22	19	14	-23,4%	-35,8%
VO Frysevarer	13	20	13	11	-18,5%	-15,4%
Sum Tørr	107	99	98	118	20,7%	10,9%

* Inkluderer ikke svinn på varer fra Bakehuset Nord-Norge (334 tonn i 2022). Dette svinregistreres hos Bakehuset Nord-Norge AS

Lise Markussen på Obs Harstad pakker Too Good To Go-poser.

Bærekraftige produkter og leverandørkjeder

Coops egne varer skal være av god kvalitet. Vi skal velge bærekraftige råvarer og produksjonen skal hensynta mennesker, miljø og dyr. Ulike merkeordninger er viktig for å gjøre det enklere for kundene å velge mer miljøvennlig. Ånglamark er Coops spydspiss når det gjelder bærekraftige produkter. I tillegg har Coop siden 2016 vært en vesentlig pådriver i utviklingen av vegetarprodukter, gjennom vår egen serie Coop Vegetardag.

Sunnere handlekurv

Coop har signert «intensjonserklæringen for et sunnere kosthold» og er gjennom denne forpliktet til å redusere forbruket av salt, sukker og mettet fett, øke forbruket av grønnsaker, frukt, fisk, sjømat og grove kornprodukter. Coop Nord følger de sentrale kampanjene knyttet til sunnere mat, og anser det som viktig for at våre kunder skal kunne velge sunnere produkter.

Andelen frukt og grønt har gått noe opp siden 2022, mens andelen fisk har gått noe ned. Frukt- og grøntandelen var på 9,35 % i 2022 mot 9,27 % i 2021. Andelen fisk endte på 2,73 i 2022, mot 2,75 % i 2021.

Coop Nord satser på lokale produkter, og i 2022 åpnet vi våre første egne lokalmatavdelinger i våre butikker. I løpet av året ble det åpnet fire avdelinger for lokal mat, hvor vi har produkter fra over 50 nordnorske leverandører! I 2023 skal vi åpne enda flere, og allerede før sommeren er det fem nye lokalmatavdelinger på plass.

Lokalt engasjement

Coop er til stede over hele landet og er en synlig aktør i lokalsamfunnet. Støtte til lokale organisasjoner og aktiviteter er viktig både for Coop og lokalsamfunnet. Coop Nord bidro i 2022 med om lag 4,5 millioner kroner til lokale aktiviteter innen idrett og kultur.

Coop har den høyeste andelen norskprodusert kjøtt, frukt og grønnsaker og skal være en forutsigbar og langsiktig støttespiller for norsk landbruk, blant annet ved å samarbeide med lokale produsenter. Coop Nord har et aktivt samarbeid med lokale leverandører, og vi har stort sett alle lokale produsenter fra vårt område i butikkene. Dette er et bevisst valg for Coop Nord, som ønsker å stimulere til lokal og «kortreist» matproduksjon.

Trygge varer

Kundene skal være trygge på at varene de kjøper i Coops butikker er av god kvalitet og trygge å spise eller bruke. For å sikre trygge varer gjennomføres det kontinuerlig målinger og revisjoner av matsikkerheten i butikkene, både av egne butikkansatte, driftsapparat og eksternt selskap.

Øyvind Hartvigsen og butikksjef Jonas Skøyen-Fossan i lokalmatavdelinga på Extra Elverhøy.